

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jana Kašpara v právní věci žalobkyně: **O.PO.RA, odborová organizace (dříve Odborová organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu)**, IČ 26991934, se sídlem 783 25 Bouzov 8, zast. JUDr. Radkem Rozmánekem, advokátem se sídlem Švédská 2, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, Maltézské nám. 1, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.3.2011, č.j. MK 16651/2011 OPP, sp.zn. :MK-S 3186/2011 OPP,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 22.3.2011, č.j. MK 16651/2011 OPP, sp.zn.: MK-S 3186/2011 OPP, a rozhodnutí Národního památkového ústavu ze dne 23.2.2011, č.j. NPÚ-302/1375/2011, se zrušují.
- II. Národnímu památkovému ústavu se nařizuje poskytnout žalobkyni informaci požadovanou žalobkyní v první části žádosti ze dne 2.2.2011, zn. 37/2011, „zasláním kopie protokolu OIP pro Moravskoslezský kraj prováděné u NPÚ v Olomouci v lednu 2011 k dodržování zákazu dětské práce“, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Dne 2. 2. 2011 podala žalobkyně pod zn. 37/2011 (důkaz - příloha) u Národního památkového ústavu jako povinnému subjektu (dále „povinný subjekt“) žádost o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., (dále jen „zákon“ nebo „zákon o informacích“) vztahující se k působnosti povinného subjektu v oblasti výkonu jeho činnosti jakožto zaměstnavatele, a to zasláním kopie protokolu z kontroly OIP pro Moravskoslezský kraj prováděné u NPÚ-ÚOP v Olomouci v lednu 2011 k dodržování zákazu dětské práce a dále žádala o informaci, zda vůči odpovědným vedoucím zaměstnancům, kteří dopustili, že došlo k dlouhodobému porušování pracovněprávních předpisů, zejm. vůči vedoucí odboru správy hradu Bouzov

PhDr. Z.Š., byly uplatněny nějaké sankce a jaké; v případě, že povinný subjekt vůči odpovědným zaměstnancům žádné sankce nepřijal, žádala o informaci, z jakého důvodu povinný subjekt porušování pracovněprávních předpisů toleruje. Na uvedenou žádost žalobkyni povinný subjekt pod č.j. NPÚ-302/863/2011 ze dne 3.2.2011 zaslal částečnou odpověď a současně jí sdělil, že ve věci vydal již dne 1. 2. 2011 rozhodnutí. Proti tomuto tvrzení se žalobkyně ohradila podáním ze dne 7. 2. 2011, kdy namítala, že toto tvrzení nemůže být pravdivé, neboť nelze o žádosti rozhodnout dříve (vydat rozhodnutí dne 1. 2. 2011) než je podána (dne 2. 2. 2011) a že po uplynutí lhůty dle § 16a odst. 1 písm. c) zákona o informacích podá žalobkyně stížnost. Dne 19. 2. 2011 podala žalobkyně stížnost dle § 16a odst. 1 písm. c) zákona o informacích. Na tento přípis reagoval povinný subjekt přípisem č.j. NPÚ- 302/1375/2011 ze dne 23. 2. 2011 a vydáním rozhodnutí č.j. NPÚ-302/1375/2011 ze dne 23. 2. 2011.

Povinný subjekt odmítl informaci zasláním kopie protokolu z kontroly provedené u něho orgánem inspekce práce poskytnout s odkazem na § 11 odst. 3 zákona o informacích ve vazbě s tím, že poskytování protokolu je upraveno § 8 zák. č. 251/2005 Sb., a že protokol obsahuje osobní údaje. Proto zvláštní zákon stanovuje, komu stejnopis protokolu náleží. Tento zákonný postup vylučuje vydání kopie protokolu v rámci podání žádosti o informace.

Proti rozhodnutí povinného subjektu podala žalobkyně dne 2. 3. 2011 odvolání, ve kterém namítala, že pro odmítnutí informace nejsou splněny zákonné podmínky. Povinností povinného subjektu je poskytnout informaci, se kterou povinný subjekt reálně disponuje a která se týká jeho působnosti. Žalobkyně uvedla, že protokol se týká působnosti povinného subjektu jakožto zaměstnavatele a dodržování povinností dle pracovněprávních předpisů.

Uvedenou informací povinný subjekt prokazatelně disponuje. Odůvodnění rozhodnutí odkazem na ust. § 11 odst. 3 zákona o informacích není případný, neboť nejde o informace, které by povinný subjekt získal od třetích osob při plnění svých úkolů v rámci své činnosti kontrolní, dozorové a dohledové. Pro odmítnutí informace nejsou objektivně dána žádná omezení. Pokud jde o údajné osobní údaje, odkazovala žalobkyně na to, že je povinností informaci poskytnout při zachování práva na ochranu osobních údajů. Proto žalobkyně navrhovala, aby odvolací orgán napadené rozhodnutí zrušil a se svým závazným právním názorem na nutnost poskytnutí informace věc vrátil povinnému subjektu k dalšímu řízení.

O odvolání žalobkyně rozhodl žalovaný jako nadřízený orgán svým rozhodnutím č.j. MK ČR 16651/2011 OPP ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. MK-S 3186/2011 OPP, (právní moci rozhodnutí nabylo doručením dne 7. 4. 2011), kterým odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Své rozhodnutí žalovaný odůvodnil s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1073/2009-548 ze dne 16. 10. 2010. Uvedl, že odvolatelka má pouze 4 členy a že odvolání vykazuje závažného výkonu práva se znaky šikanózního jednání. Dále žalovaný cituje z rozsudku a uzavírá, že jednání stěžovatelky nesměřuje k obhajobě práv a oprávněných zájmů zaměstnanců a že *"v žalobě spatřuje Nejvyšší soud ČR zneužití výkonu práva, k čemuž se odvolací orgán připojuje"*.

Žalobkyně v žalobě podané Městskému soudu v Praze namítá, že napadené rozhodnutí žalovaného je vydáno v rozporu se zákonem, neboť žalovaný jako odvolací orgán změnil právní důvody původního rozhodnutí povinného subjektu uvedené ve výroku

rozhodnutí č.j. NPÚ-30211375/2011 ze dne 23. 2. 2011, neboť povinný subjekt odmítl informaci poskytnout podle 11 odst. 3 zákona o informacích a nikde v celém rozhodnutí povinného subjektu není uvedeno nic o závadném výkonu práva. Je tedy zřejmé, že žalovaný změnil rozhodnutí č.j. NPÚ-302/1375/2011 ze dne 23. 2. 2011 napadené odvoláním, a proto toto rozhodnutí nemohlo být potvrzeno, ale pouze změněno podle § 90 odst. 1 písm. c) zák. č. 500/2004 Sb. správního řádu, neboť byla změněna jak část výroku (uvedení příslušného ustanovení zákona, jímž je omezováno právo žalobkyně na informaci podle čl. 4 odst. 2 a 4 LZPS), jakož i právo na celé odůvodnění.

Dále žalobkyně namítá vadu řízení ve smyslu porušení § 36 odst. 3 správního řádu ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu spočívající v porušení jejího práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění, když v odvolacím řízení byly do spisu vloženy listiny, s nimiž se žalobkyně nemohla seznámit a vyjádřit se k nim (zejm. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1073/2009-548 ze dne 16. 10. 2010). I pokud je ve smyslu § 53 odst. 3 správního řádu presumována správnost listin vydaných orgány státní moci a skutečností v nich uvedených, nelze žalobkyni upřít právo "*dokázat opak*". Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1073/2009-548 ze dne 16. 10. 2010 se týkal jiné právnické osoby a tvrzené skutečnosti se vztahovaly k právní předchůdkyni žalobkyně a to ke dni vydání rozsudku odvolacího soudu. Žalovaný si tedy ani neujasnil, o kom (o které právnické osobě) činí své závěry a nezjistil tak skutečný stav věci.

K "*právním důvodům*", o které žalovaný opírá své rozhodnutí, žalobkyně uvádí, že pro poskytování informací podle InfZ není rozhodná povaha právní forma žadatele - právnické osoby. Právo na "*informování*" podle zákoníku práce (v rámci realizace práv dle pracovněprávních předpisů) není omezeno právo žalobkyně na informace podle informačního zákona. Opačný výklad by totiž vedl k faktické diskriminaci právnických osob - odborových organizací, které by nemohly žádat jiné informace než od zaměstnavatele v rámci "*informování*". Odborová organizace je však právnická osoba jako každá jiná, a její "*odlišnosti*", (způsob vzniku a evidence) jsou upraveny zákonem č. 83/1990 Sb. Žádný jiný zákon nestanoví pro odborové organizace jako právnické osoby omezení týkající se jejich základních práva, tj. práva na informace garantovaného čl. 17 Listiny základních práva svobod (dále LZPS), která je součástí ústavního pořádku ČR. To, že je odborová organizace nositelkou základních práv svědčících právnickým osobám, není dle názoru žalobkyně nutno "*explicitně*" vymezovat ve Stanovách žalobkyně jako občanského sdružení v "*předmětu činnosti*" žalobkyně jako právnické osoby, neboť jejich nositelkou se stává svým vznikem (zcela bez ohledu na obsah Stanov). Na žalobkyni je třeba nahlížet jako na kteréhokoli jiného žadatele, tj. nesmí jí být jakkoli kladena k tíži rozsah práva, v jakém uplatňuje právo na informace, a to s ohledem na ust. čl. 3 odst. 3 LZPS. V opačném případě by pak bylo nutno s ohledem na čl. 4 odst. 3 LZPS, aby povinné subjekty vedly evidenci přijatých žádostí a sledovaly u jednotlivých žadatelů četnost jejich podaných žádostí a vyhodnocovaly obsah jednotlivých žádostí, pokud by přípustným důvodem omezení práva na informace měla být četnost žádostí a údajný závadný výkon práva.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že povinný subjekt ve svém rozhodnutí ze dne 23. 2. 2011 odmítl žalobkyni informaci ve formě kopie kontrolního protokolu poskytnout s odkazem na ustanovení § 11 odst. 3 zákona o informacích,

rozhodnutím žalované ze dne 22.3.2011 bylo odvolání žalobkyně zamítnuto s tím, že se žalovaná ztotožnila s důvodem odmítnutí poskytnutí kontrolního protokolu plynoucím z ustanovení § 11 odst. 3 zákona o informacích, „když na podporu oprávněnosti odmítnutí poskytnutí informace také doplnila, že dle ustanovení § 2 odst. 1 InfZ je NPÚ jako povinný subjekt povinen poskytovat jen takové informace, které se vztahují k jeho působnosti, kterými však dle jejího názoru není výsledek kontroly prováděné Oblastním inspektorátem práce.“

Dále žalovaný uvedl, že účelem a smyslem ustanovení § 11 odst. 3 zákona o informacích je neposkytovat informace získané v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti prováděné na základě zvláštního právního předpisu, podle kterého se na tyto informace vztahuje povinnost mlčenlivosti anebo jiný postup chránící je před zveřejněním nebo zneužitím. Takovým předpisem je v daném případě zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZIP“) a subsidiárně rovněž zákon č. 552/1991 Sb. o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Z ustanovení ZIP upravujících povinnosti inspektora provádějícího kontrolu vyplývá zejména povinnost chránit práva a právem chráněné zájmy kontrolované osoby (§ 8 písm. c) ZIP) a povinnost po ukončení kontroly seznámit kontrolovanou osobu s obsahem protokolu a předat jí jeho stejnopis (§ 8 písm. i) ZIP). Z právě uvedeného pak vyplývá, že inspektor je povinen kontrolní protokol předat toliko kontrolovanému subjektu samotnému, nikoliv pak třetím osobám, byť by o jeho poskytnutí požádaly, neboť opačný postup by byl v rozporu s povinností šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaného subjektu, případně rovněž s povinností zachovávat mlčenlivost o osobních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství, o kterých se inspektor při výkonu kontroly dozvěděl (§ 8 písmo j) ZIP). V případě, kdy inspektor nesmí předmětný kontrolní protokol poskytnout osobě odlišné od kontrolovaného subjektu a inspektorát práce by tak musel žádost o poskytnutí informace v podobě protokolu o provedené kontrole rozhodnutím odmítnout, je nutné trvat na takovém výkladu, že rovněž povinný subjekt (NPÚ), jenž byl v předmětné věci subjektem kontrolovaným, není povinen žalobkyni informaci ve formě protokolu poskytnout, neboť opačným výkladem by bylo podporováno zjevné obcházení práva, které vede k ohrožení či porušení práv a právem chráněných zájmů kontrolovaného subjektu. Fakticky by tak došlo k absurdní situaci, kdy by inspektorát práce kontrolní protokol sice poskytnout nemohl, kontrolovaný subjekt by však zcela identickou informaci poskytnout musel. Námitka, že povinný subjekt danou informaci - kontrolním protokolem - fakticky disponuje, je dle žalované s ohledem na právě uvedené zcela irrelevantní.

K námitkám žalobkyně, že napadené rozhodnutí je v rozporu se zákonem, když žalovaný jako odvolací orgán změnil důvody původního rozhodnutí povinného subjektu ze dne 23.2.2011. neboť povinný subjekt odmítl informaci poskytnout podle ustanovení § 11 odst. 3 zákona o informacích a v celém rozhodnutí povinného subjektu není uvedeno nic o závadném výkonu práva, a že je zřejmé, že žalovaný původní rozhodnutí změnil, nikoliv potvrdil, neboť byla změněna jak část výroku, tak celé odůvodnění, žalovaný uvádí, že se nezakládají na pravdě. Z předloženého správního spisu je zřejmé, že žalovaný napadeným rozhodnutím výrok původního rozhodnutí povinného subjektu nijak nezměnil, přičemž i v odůvodnění napadeného rozhodnutí jasně vyjádřil, že potvrzuje částečné odmítnutí žádosti o informaci s odkazem na ustanovení § 11 odst. 3 zákona o informacích, byť rovněž doplnila, že se domnívá, že NPÚ v daném případě ani nebyl povinným subjektem, tudíž odkázal rovněž na ustanovení § 2 odst. 1 zákona o informacích. Pokud pak žalobkyně poukazuje na odkaz na závadný výkon práva žalovaný zdůraznila, že nešlo o důvod neposkytnutí informace ale pouze o konstatování mnohaleté praxe žalobkyně a její předsedkyně PhDr. P. při podávání žádostí dle zákona o informacích.

K námitce žalobkyně stran vad řízení, když byl v odvolacím řízení do spisu vložen rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 21 Cdo 1037/2009-548 ze dne 16. 12. 2010, žalovaný uvádí, že fakta z citovaného rozsudku Nejvyššího soudu konstatovaná v napadeném rozhodnutí nebyla důvodem pro odmítnutí poskytnutí požadované informace, navíc s citovaným rozsudkem byla žalobkyně jakožto účastnice daného řízení u Nejvyššího soudu obeznámena.

Pokud jde o právní formu žadatelky žalovaný poukázal na to, že postup žalobkyně, kdy o informaci žádá jako odborová organizace (žalovaná v tomto případě odhlédne od skutečností svědčících o tom, že se jedná o odborovou organizaci pouze formálně, nikoliv fakticky), svědčí o zneužití účelu zákona na svobodný přístup k informacím (viz níže), když žalobkyně požaduje protokol o kontrole, jejíž výsledky (nikoliv protokol sám) by ji měly být předně sděleny na základě ustanovení pracovněprávních předpisů.

Žalobkyně v replice namítla, že důvod odepření poskytnutí protokolu je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž lze v režimu zákona č. 106/1999 Sb., poskytovat kopie protokolů o vykonané státní kontrole dle zákona č. 552/1991 S., o státní kontrole. Navíc žalovaný odmítl žádost z dalších důvodů než tak učinil prvostupňový správní orgán, a to z důvodu § 2 odst. 1 zákona o informacích a z důvodu závazného výkonu práva. Jestliže žalovaný připustí ve vyjádření žalobce k žalobě I. st. rozhodnutí „doplnil“ je i doplnění důvodů jeho změnou. Pokud jde o tvrzení žalovaného že v případě poukazu na závadný výkon práva jde pouze o konstatování faktu i takové konstatování je dle žalobkyně podkladem rozhodnutí, jinak nebylo důvodu ji v něm uvádět. Žalobkyně namítá porušení § 90 odst. 1 správního řádu. Poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.2.2010, č.j. 1 As 100/2009-129, a rozsudek ze dne 7.5.2009, č.j. 1 As 29/2009-59. Dále žalobkyně namítá vnitřní rozpornost odůvodnění stran aplikace zákona o informacích za současného tvrzení o odmítnutí informace dle § 2 odst. 3 zákona o informacích, v důsledku čehož je žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobou uplatněných bodů, jimiž je vázán a vycházel při tom z právního skutkového stavu věci v době vydání rozhodnutí.

O námitkách žalobkyně uvažil takto:

Městský soud v Praze předně obecně konstatuje, že Národní památkový ústav je veřejnou institucí. Klíčové pro zodpovězení otázky, zda je veřejnou institucí, a tedy i povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, či nikoliv, za situace, kdy pojem veřejné instituce užitý v § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím není legálně definován, a jeho obsah je tak nutno dovodit výkladem, je zda ve smyslu nálezů Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 686/2002 a sp. zn. I. ÚS 260/2006, splňuje hlediska relevantní pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou. Těmito hledisky jsou a) způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu), b) osoba zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituci), c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci), d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je přitom typická pro veřejnou instituci) a e) veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce). Splnění uvedených hledisek nebylo nikdy Národním památkovým ústavem zpochybňováno a to ani potud, že jako veřejná instituce hospodář s veřejnými prostředky. V daném případě proto nemůže obstát poukaz žalovaného při jednání na to, že požadované informacemi nebyly informacemi, které by byl

Národní památkový ústav povinen poskytnout o své činnosti, ve smyslu ust. § 2 odst. 2 zákona o informacích, pakliže povinnost poskytovat informace má dle ust. § 2 odst. 1 tohoto zákona jako veřejná instituce, nikoli toliko v rozsahu odborné činnosti svěřené mu v oblasti veřejné správy, dle § 2 odst. 2 téhož zákona.

S žádostí o poskytnutí informace podle zákona o informacích se proto na Národní památkový ústav, jako povinný subjekt, může obrátit kdokoli a ten je povinen informace týkající se nakládání s veřejnými prostředky podle zákona o informacích poskytnout, pakliže nejde o informace, jejichž poskytnutí by bylo omezeno nebo zapovězeno (např. ust. § 8b zákona upravující poskytování informací o příjemci veřejných prostředků). Postavení žalobkyně, jako odborové organizace pak v žádném případě neomezuje její ústavně zaručené právo na svobodný přístup k informacím; v tomto směru soud žalobkyni přisvědčil, když nemá důvod se odchýlit od závěrů vyslovených v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 8As 22/2010-91 (viz str. 96 tohoto rozsudku), na který sám žalovaný poukazuje.

Soud tak shledal důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí i rozhodnutí orgánu 1. stupně předně pro nesprávný právní závěr, že poskytnutí informací požadovaných v žádosti je nutno odmítnout proto, že poskytnutí informace omezuje ust. § 11 odst. 3 zákona o informacích.

Podle ust. § 11 odst. 3 zákona o informacích: *„Informace, které získal povinný subjekt od třetí osoby při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti prováděné na základě zvláštního právního předpisu1), podle kterého se na ně vztahuje povinnost mlčenlivosti anebo jiný postup chránící je před zveřejněním nebo zneužitím, se neposkytují. Povinný subjekt poskytne pouze ty informace, které při plnění těchto úkolů vznikly jeho činností.“*

V prvostupňovém rozhodnutí je uvedeno, že ustanovení § 11 odst. 3 zákona o informacích stanovuje povinným subjektům neposkytovat informace, získané od třetích osob při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti prováděné podle zvláštních předpisů a zachovávat mlčenlivost o osobních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství. Soud je toho názoru, že dané ustanovení na předmětný případ žádost o poskytnutí protokolu z kontroly, když kontrolovaným subjektem byl povinný (resp. jeho organizační složka) nedopadá. Účelem zákona o informacích je mimo jiné i dohled občanů nad řádným výkonem státní správy a na hospodárné vynakládání veřejných prostředků na její chod. Neboli v případě kontroly, z které žalobkyně poskytnutí protokolu požadovala, nešlo o kontrolní činnost povinného. Správní orgány si výlukou z povinnosti poskytovat informace, která je výslovně vztažena na kontrolní „činnost“ povinného, rozšířily i na povinného v postavení kontrolovaného subjektu. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí přidal další důvod odmítnutí – cit: „Ministerstvo kultury zaujalo v tomto případě rozhodnutí NPÚ č.j. NPÚ-302/1375/2010, ze dne 23.2.2011, shodné stanovisko, a to, že dle § 2 odst. 1 InfZ je NPÚ jako povinný subjekt povinen poskytovat informace, které se vztahují k jeho působnosti, tou však není výsledek zjištění učiněný v rámci kontroly prováděné Oblastním inspektorátem práce.“ Z uvedeného vyplývá, že si byl žalovaný vědom toho, že šlo o činnost prováděnou Oblastním inspektorátem práce, z čehož samozřejmě vyplývá, že nešlo o kontrolní činnost povinného.

Judikatura Nejvyššího správního soudu vypovídá o tom, že třeba nanejvýš bedlivě vážit rozsah neposkytnutí informací a to nejen v režimu zákona o státní kontrole ale i u informacích o probíhajícím trestním řízení, o čemž svědčí rozhodnutí soudu ze dne 1.12.2010, č.j. 1 As 44/2010. „Jedná-li se o informaci o probíhajícím trestním řízení, povinný subjekt uváží, zda by poskytnutím informace mohl být zmařen předmět a účel trestního řízení, tedy

zpochybněna role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů či obecně při upevňování zákonnosti. Jedině z tohoto důvodu je ospravedlnitelné veřejnosti požadované informace nezpřístupnit. Pokud nemůže být poskytnutím informace cíl trestního řízení zmařen nebo ohrožen, povinný subjekt informaci poskytne, neboť neexistuje důvod jejího dalšího utajení“ Z uvedeného vyplývá, že i při probíhajícím trestním řízení není vyloučeno poskytnutí informace o řízení automaticky. Navíc Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 6. 2010, čj. 1 As 28/2010 - 86 (*Oživení, o. s. proti Technické správě komunikací hl. města Prahy*), publ. pod č. 2128/2010 Sb. NSS, uvedl, že je třeba důsledně odlišovat případy, kdy se při poskytování informací vůbec nepostupuje dle informačního zákona, neboť se postupuje podle zvláštního zákona (§ 2 odst. 3 tohoto zákona), a případy, kdy se postupuje podle informačního zákona a zvláštní zákon obsahuje pouze některé zvláštní normy (blíže bod 24 tamtéž). První okruh případů představuje např. nahlížení do spisu ve správním řízení, které je komplexně upraveno podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (viz detailně rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008, čj. 2 As 38/2007 - 78). Zvláštní zákon, aby byl vskutku zvláštním zákonem, musí poskytování informací upravit komplexně (srov. text § 2 odst. 3 informačního zákona ve znění novely č. 61/2006 Sb.).

V další námitce žalobkyně namítala, že rozhodnutí druhostupňové doplnilo důvody rozhodnutí o další důvody rozhodnutí. Předně tím byl důvod neposkytnutí informace na základě ust. § 2 odst. 1 zákona o informacích, neboť žalovaný tvrdil, že dle tohoto ustanovení není NPÚ osobou povinnou poskytnout žalobkyni požadovanou informaci, a jako druhý důvod byl závěr žalovaného o zneužití výkonu práva. Soud shledal námitku důvodnou. Že se v případě důvodu (§ 2 odst. 1 zákona o informacích) jedná o doplnění žalovaný připustil ve vyjádření k žalobě, z rozhodnutí to taktéž vyplývá jednoznačně, když další důvod odmítnutí (§ 11 odst. 3) je v textu rozhodnutí (str. 2 odst. 3) uvozen „.... *Kromě toho dle § 11 odst. 3 InfZ*“. O druhém přidaném důvodu rozhodnutí žalovaný tvrdí, že šlo pouze o konstatování faktu nepatřící do odůvodnění; tato žalovaným tvrzená skutečnost z rozhodnutí však nijak nevyplývá. V odůvodnění nemá být uvedeno nic jiného, než důvody rozhodnutí, pokud v textu správní orgán, popř. soud, uvede úvahu, která do odůvodnění nepatří, je nutno to zřetelně uvést např. „nad rámec rozhodnutí...“. Soudu nezbyvá, než konstatovat, že žalobní námitka porušení ust. § 90 odst. 1 správního řádu je oprávněná, neboť druhostupňové rozhodnutí je založeno na dalších důvodech, ke kterým se žalobkyně nemohla vyjádřit.

Pokud jde o závěr žalovaného, že NPÚ není povinným subjektem ve věci poskytnutí protokolu neboť „*dle § 2 odst. 1 InfZ je NPÚ jako povinný subjekt povinen poskytovat informace, které se vztahují k jeho působnosti, tou však není výsledek zjištění učiněný v rámci kontroly prováděné Oblastním inspektorátem práce.*“, soud se s tímto závěrem neztotožňuje. Je potřebné odlišovat pojmy „činnost“ (dle § 11 odst. 3) a „vztahující se k jejich působnosti“.

Podle ust. § 2 odst. 1 „*Povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.*“ Protokol, z něhož je zřejmé jak dodržuje NPÚ pracovní právní předpisy se nepochybně vztahuje k působnosti NPÚ, z čehož vyplývá, že NPÚ je povinen poskytnout takovou informaci. Pokud jde o obavu povinného popř. žalovaného o porušení předpisů o ochraně osobních údajů, tento protokol lze poskytnout žalobkyni po jeho anonymizaci (vymazání všech osobních údajů). Konečně obsah protokolu byl žalobkyni již sdělen v odpovědi Národního památkového úřadu, ústřední pracoviště, ze dne 3.2.2011, čj. NPÚ- 302/863/2011, proto rozhodnutí NPÚ ze dne 23.2.2011 o odmítnutí žádosti, jakož i na něj navazující rozhodnutí žalovaného, je i z tohoto pohledu nesprávné, a odmítnutí poskytnout danou informaci zbytečné.

Pokud jde o tvrzení žalobkyně vytykající žalovanému, že ji neseznámil před vydáním rozhodnutí s důkazem - rozsudkem Nejvyššího správního soudu, soud žalobní námitku neshledal důvodnou. Judikatura Nejvyššího správního soudu je veřejně dostupná na www.nssoud.cz, a rozsudek soudu nadto není důkazem.

Z uvedených důvodů soud neshledal důvody pro odmítnutí žádosti žalobkyně o poskytnutí požadovaných informací, a proto postupoval podle § 16 odst. 4 zákona o informacích a rozhodnutí žalovaného, stejně jako rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil, a povinnému subjektu nařídil, aby požadované informace žalobkyni ve stanovené lhůtě poskytl.

O nákladech řízení žalovaného soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť jako účastníkovi řízení, který neměl ve věci úspěch, mu náhrada nákladů řízení nepřisluší.

Úspěšné žalobkyni soud náhradu nákladů řízení nepřiznal v souladu s ust. § 60 odst. 7 s. ř. s., přičemž důvody zvláštního zřetele hodné, pro které je dle soudu spravedlivé žalobkyni náhradu nákladů řízení nepřiznat, spatřuje v následujících skutečnostech:

Žalobkyně O.PO.RA, odborová organizace, dříve Odborová organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu, předtím rovněž „Základní organizace evid.č. 20-0135-3805 Odborového svazu státních orgánů a organizací, jejímž jménem jedná PhDr. H.P., popř. PhDr. H.P. jako fyzická osoba, se dovolává ochrany u tohoto, i jiných soudů ve značném počtu případů; v řízeních vedených dle soudního řádu správního jde vesměs o soudní spory ve věcech podle zákona č. 106/1999Sb.

Soudu je z úřední činnosti známo, že např. k lednu tohoto roku evidoval zdejší soud 119 soudních sporů vedených k žalobě PhDr. H.P. jako fyzické osoby, k žalobě odborové organizace, jejímž jménem jedná PhDr. H.P. šlo taktéž o více než 100 soudních sporů, v převážné většině jde o spory podle zákona o informacích, kdy většinovým žalovaným je NPÚ(bývalý zaměstnavatel žalobkyně),popř. Ministerstvo kultury. Rovněž i jiné spory např. proti České advokátní komoře navazují na již uvedené, kdy žalobkyně žádá o bezplatnou právní pomoc k podání ústavní stížnosti proti rozhodnutím soudů ve věcech podle zákona o informacích(např. 7Ca 257/2008), jak již uvedl tento soud v rozsudku v související věci č.j. 5A 200/2010-63.

V současné době je žalobkyně, popř. PhDr. H.P. účastníkem 40 neskončených řízení před Městským soudem v Praze, kde žalovaným je až na výjimky Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav a spory se ve většině případů týkají poskytování informací podle zákona o informacích, či jejich nečinnosti v těchto řízeních, přičemž předmětem žádostí žalobkyně (příp. její předsedkyně), bývají vesměs otázky, které se netýkají činnosti odborové organizace ani nemají žádný vztah k životní sféře PhDr. H.P. jako fyzické osoby a v některých případech se dají označit za zjevně šikanózní již samotné žádosti, šikanózní výkon práva žalobkyni - odborovou organizací, (za niž jedná PhDr. H.P.) lze pak vysledovat i v mnohých soudních řízeních.

Např. ve věci sp.zn. 5 Ca 23/2005 (NSS č.j. 6 As 58/2006 – 84) byl předmětem práva na informaci dotaz PhDr. P. na to, kdo hrabal listí v hradním parku na Bouzově v listopadu 2004, ač tak podle názoru žalobkyně činit neměl, a kdo nehrabal listí, ač tak činit podle jejího náhledu měl, a dále na složení zdícího materiálu při opravě mostu na hradě.

Ve věci sp. zn. 7 Ca 216/2008 se žalobkyně (jíž byla PhDr. H.P.) domáhala na základě svého práva na svobodný přístup k informacím zaslání rozsudků dvou konkrétních soudkyň. Žalobkyně podala žádost dne 27. června 2008. Dne 14. července 2008 byla vyzvána k doplnění žádosti o informace. Ač výzva k odstranění vad žádosti o poskytnutí informace nebyla vydána v zákonné 7denní lhůtě, směřovala k odstranění vad podání tak, aby bylo postaveno najisto, jaké rozsudky mají být žalobkyni zaslány, aby informace mohly být poskytnuty v celém požadovaném rozsahu. Splnění výzvy k upřesnění žádosti záleželo pouze v konkretizaci toho, do jakého období spadá datum podání žalob. Namísto vyhovění výzvě, které by spočívalo v napsání jedné věty (žalobkyně komunikovala se správními orgány prostřednictvím elektronické pošty), žalobkyně podala proti takovému postupu stížnost namítající výlučně nedodržení lhůty k vydání shora popsané výzvy, nikoliv její věcnou nesprávnost. Takový postup žalobkyně dle názoru soudu nesměřoval k získání informace, kterou soud nepochybně hodlal žalobkyni poskytnout, nýbrž pouze k zahájení řízení o stížnosti před žalovaným, tedy v konečném důsledku k oddálení získání informace. Takové jednání je s ohledem na okolnosti výše popsané šikanózním výkonem práva.

Ve věcech sp. zn. 5 Ca 40/2008 a sp. zn. 5 Ca 41/2008 se žalobkyně - odborová organizace /jednající PhDr. H.P./ v každé této věci domáhala zrušení dvou fiktivních negativních rozhodnutí žalovaného Národního památkového ústavu „vydaných“ na základě zákona o svobodném přístupu k informacím. Spolu s podanou žalobou žalobkyně požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce. Soud prvním úkonem v řízení oběma žádostem vyhověl, přihlédl přitom k finanční situaci žalobkyně. Žalobkyně se následně domáhala, aby soud ustanovení zástupce zrušil, neboť nedošlo k první poradě s klientem. Soud žádosti nevyhověl, neboť ustanovený advokát byl již ve věci činný (nahlédl do spisu). Proti tomuto usnesení žalobkyně podala kasační stížnost. Ustanovený advokát následně požádal o zrušení ustanovení a přiložil přípis žalobkyně, ze kterého vyplývá, že došlo k narušení nezbytné důvěry. Soud ustanoveného advokáta zprostil a určil jeho odměnu (spočívající v jednom úkonu nahlédnutí do spisu). Následným podáním žalobkyně svou původní kasační stížnost vzala zpět a podala novou, ve které tvrdila, že se soud zcela nedostatečně zabýval tvrzením advokáta o narušení vzájemné důvěry, bylo přitom na něm, aby prokázal, proč a z jakého důvodu k tomu došlo a co mu brání žalobkyni zastupovat. Pokud by soud automaticky vyhovoval podobným návrhům, znamenalo by to dle žalobkyně pro advokáty snadnou možnost, jak se zbavit neoblíbeného a špatně placeného zastupování ex offo. Žalobkyně uvedla, že si není vědoma ničeho, čímž by měla zavdat příčinu ke snížení důvěry ustanoveného zástupce, když vždy poskytovala plnou součinnost. Dále uvedla, že za úkon nebylo třeba přiznávat odměnu, neboť šlo o úkon procesně zcela zbytečný. Zástupce by takto zbytečně mohl studovat spis každý týden, čímž by si vydělal značnou částku. Žalobkyně navrhla, aby soud opravil zřejmou nesprávnost ve výroku usnesení. Návrhu na opravu zřejmých nesprávností soud nevyhověl, proti čemuž žalobkyně podala další kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud rozhodnutí o kasačních stížnostech spojil ke společnému řízení a rozsudky ze dne 31. srpna 2009, č.j. 8 As 49/2009-113, resp. 8 As 51/2009-124, kasační stížnosti zamítl. V odůvodnění pak uvedl: „*Nejvyšší správní soud především konstatuje, že v soudním řízení je zpravidla společným zájmem účastníků i soudu postupovat k meritornímu vyřízení věci. Jinými slovy, neplatí, že cesta je cíl. Situace, kdy žalobkyně usiluje o ustanovení právního zástupce, poté se obratem domáhá jeho zproštění a napadne rozhodnutí, jímž jí není vyhověno, po zproštění zastoupení k žádosti advokáta však vezme kasační stížnost (I.) zpět a další kasační stížností (II.) se domáhá trvání zastoupení, které ovšem i v jiné věci navrhla ukončit, nesvědčí o procesním postupu, jímž by chtěla žalobkyně hájit svá procesní práva se současným zájmem směřovat k vyřízení věci samotné.*“

Zákon o svobodném přístupu k informacím předpokládá, že výkon veřejných subjektivních práv v něm upravených směřuje k uskutečnění cíle sledovaného touto právní normou. Žalobkyně, jak uvedeno výše, svým chováním, jinak právem dovoleným, sleduje vyvolání soudní pře, a to v některých případech i s vědomím, že toto řízení ve svém důsledku k poskytnutí informace nijak nepřispěje. Dle názoru soudu se v těchto případech sice jedná o výkon práva, ale s ohledem na okolnosti o výkon práva závadný, kdy jednání a jeho výsledek se shodují s výsledkem, který mělo právo na zřeteli, ale toto jednání bylo učiněno nikoliv za účelem dosažení výsledků, k jejichž docílení byla žalobkyni propůjčena ochrana, nýbrž aby bylo dosaženo výsledků jiných, které jsou jinak považovány za nevítaný vedlejší následek tohoto jednání. Takový výkon práva, i když je se zákonem formálně v souladu, je ve skutečnosti výkonem práva jen zdánlivým; účelem zde nebylo vykonat právo, nýbrž samoučelně napadnout postup správního orgánu opravným prostředkem, zatímco dosažení vlastního smyslu a účelu sledovaného právní normou (viz výše) bylo pro žalobkyni nepochybně vedlejší a z jejího hlediska bez významu. Závěry o výkonu práva šikanózním způsobem zde soud činí i s ohledem na rozsah a povahu sporů, jež žalobkyně, resp. odborová organizace jednající žalobkyní u zdejšího soudu vedou (jakkoli z hlediska právní subjektivity je třeba odlišit odborovou organizaci a její předsedkyni, je jednoznačné, že tyto subjekty jednájí nejen ve shodě, ale fakticky jde pouze o úkony jednoho subjektu, a to žalobkyně).

Městský soud v Praze rovněž připomíná, že i Ústavní soud uvedl ve svém usnesení ze dne 13. 10. 2011 sp. zn. III. ÚS 2800/09, že *materiálně se stěžovatelka* (v dané věci jí byla Odborová organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu, pozn. Městského soudu v Praze) *jeví jen jako účelový nástroj veskrze litigiózního (sudičského) postupu své předsedkyně, jež jejím prostřednictvím vede bezpočet soudních sporů, které často ani vzdáleně nesouvisí s pracovněprávními vztahy zaměstnanců správ památkových objektů. Tato skutečnost je patrná nejen ze spisového materiálu v projednávané věci, ale i ze zhruba pěti desítek zjevně neopodstatněných podání, jež byla u Ústavního soudu učiněna stěžovatelkou, její právní předchůdkyní či osobně PhDr. H.P.*

Poukázat lze rovněž na usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2002 sp. zn. III. ÚS 156/02, kde Ústavní soud uvedl: *Právo na informace je v Listině systematicky zařazeno mezi práva politická, tedy jako prostředek účasti na politickém životě státu. Zaručuje je stát. Právo na informace však nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti. Je to právo na informaci v politickém slova smyslu, chápanou velmi široce, tj. takovou, kterou člověk žijící ve státě potřebuje k tomu, aby v prakticky dosažitelné míře znal, co se děje na veřejnosti v jeho okolí. Právu na informace odpovídá obecná povinnost, aby nikdo, koho k tomu neopravňuje zákon, a nad míru, ve které ho k tomu opravňuje zákon, nikomu v podání informace nebránil. Právo na informace lze omezit toliko zákonem a to za splnění dvou podmínek: předně že se tak děje za některým z účelů taxativně uvedených v čl. 17 odst. 4 Listiny (opatření v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví nebo mravnosti) a za druhé, že je takové omezení nezbytné, tzn., že cíle omezení jinak v demokratické společnosti dosáhnout nelze (podtržení doplněno).*

Šikanózní výkon práva žalobkyní se projevuje i v nyní projednávané věci. Výsledek kontroly u Národního památkového ústavu nijak nezasahuje do právní sféry žalobkyně. Formálně vzato sice žalobkyně může protokol o kontrole vyžadovat, a je i skutečností, že soud jak v této věci, shledal postup žalovaného i povinného subjektu v rozporu se zákonem o informacích, avšak takové jednání žalobkyně, potažmo osoby, která jedná jejím jménem, postrádá racionální jádro.

Jak tento, tak i jiné případy podání žalobkyně demonstrují, že činnost žalobkyně a její svérázný přístup k právu na přístup k informacím do značné míry zatěžuje nejen soudy,

ale i správní orgány. Postup žalobkyně potvrzuje úvahu, že žalobkyně ve skutečnosti nemá zájem na tom, aby získala informace co nejméně zatěžující cestou, a proto se nejedná o nerealnou úvahu, že hlavním smyslem podání této žaloby byla nikoli věc sama, ale náklady řízení. Ve všech těchto okolnostech, s přihlédnutím k množství a způsobu vedení sporů žalobkyní, soud spatřuje důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž žalobkyni, ač byla v meritu věci úspěšná, nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. února 2013

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu